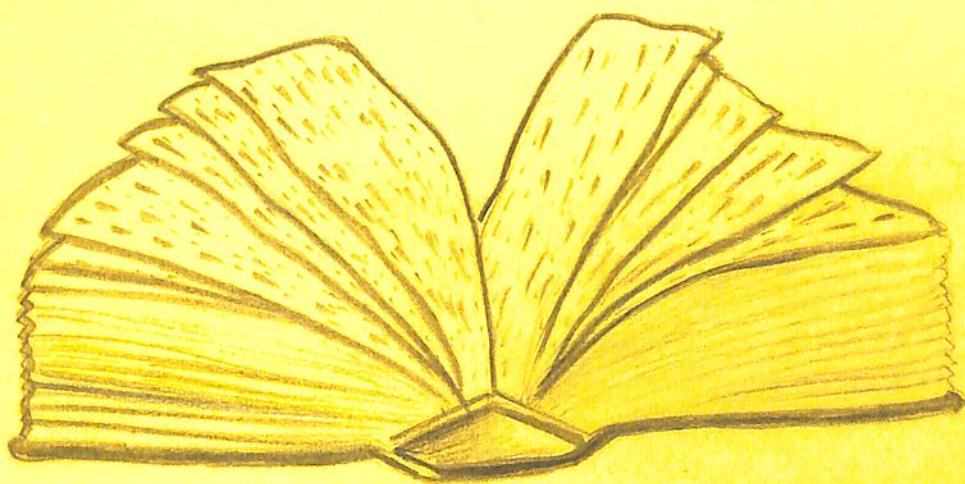
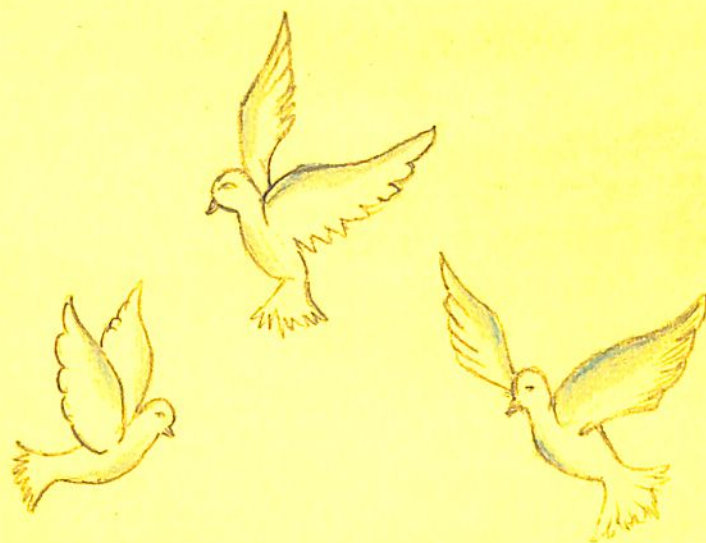

এস সমালোচনা

মোৰা এটা অপোন আছে..

বহল চাৰুমনৰ কাষতে দাঁধল তেঁলমন । চাৰিটা মুঠা পুতি বাঁহেৰে বনোৱা তেঁলমন আচলতে অমন চাৰুই । তেঁলৰ ওপৰত নিচিহ্নে স্মানত থাকে কিংগ-পত্নী আছিলি আমি অকলোৰে তেঁলৰ অন্ধমন আক্ৰিয়া জুৰেই । আমাৰ আক্ৰিয়ালোৰ এনেহেই আৰম্ভ হয় । দাঁধল বাঁহৰ তেঁলমনত একেটা চাকিব সোহৰতে আমি পড়েই । আমি ঘিমান পাৰি ঘিমান দোৰোৰে ঐগুৰি পড়ে । কেতিয়াবা দেউতাই কৈছিলি মাৰি চাৰু, কেতিয়াবা মায়ৈ । আমি ধে মনপুতি পড়ে সেয়া শু নহয় ।

অৰ্থ ঘি চাইত, ঘি পাৰিমানত জন্ম লৈছিলোঁ, সেই চাইত আধুনিক জ্ঞান-বিজ্ঞান প্ৰত্যেকৰ শিক্ষা লোৱাৰ অপোন হেমাটো প্ৰায় অসম্ভব হৈছে আছিল । মোৰ জন্ম হৈছিল অসম-অৰুণাচল প্ৰদেশৰ কৈলাসপুৰৰ টেলো ন-গাঁও নামৰ গাঁওত । মানুহে আমাৰ গাঁওমন বেতনি গাঁও বুলিছিল ।

আধুনিক জ্ঞান-বিজ্ঞান প্ৰত্যেকৰ শিক্ষা লোৱাটো এখন গাঁওত অসম্ভব কথা নহয়নে? এয়া হৈছে ব্ৰহ্ম মনৰ এক চমু আলোচনা । ব্ৰহ্ম কি? এই বিষয়ে নিশ্চয় পাঠকৰ মনত সোঁতুহল জন্মিছে । ব্ৰহ্ম মন হৈছে ৫০ কৰুন মাৰ্ভেৰ 'মোৰ এটা অপোন আছে' পাঠকৰ প্ৰমালোচকৰ মতে, 'মোৰ এটা অপোন আছে' উপন্যাসখন 'অবল' ত্ৰায়াৰে পৰিপূৰ্ত্ত এক বিবল সৃষ্টি' । অৰ্থমন লেখকৰ আত্মজীৱনীমূলক অমন ব্ৰহ্ম । অৰ্থ উপন্যাসখনৰ চৰিত্ৰসমূহ হৈছে লেখক ৫০ কৰুন মাৰ্ভে, তেঁলতৰ পিতৃ-মাতৃ, কণ-মন, বেনুৰ বৰতা, ককাৰ্ভুহেটে, কাৰ্ভুহেটে, আৰ্ভুতা, পেহী, ব্ৰহ্ম ছাৰ, অংক ছাৰ, ব্ৰহ্ম দা, প্ৰিয়দা, মালেশ্বৰ বৰতা, মুশেশ্বৰ দহাৰ্ভুহেটে, ৫০ জাৰুৰী, ৫০ বাত, ৫০ শাৰ্ভা, ৫০ বাঘ, শাৰ্ভাংক দা, ৫০ গৌতম জাৰুৰী, ইন্দ্ৰিতা পাল, দ্ৰাকক বাজুতী, ৫০ কৰলণ, ৫০ ফালমোৰ, বেধমন্তু বেভে, ৫০: ব্ৰিষ্টফাৰ, তালি, ৫০ গৌনিক ।

ব্ৰহ্মমনৰ কাহিনীটো মেকি অনে বৰণৰ । শ্ৰীমুকালৰ দিন আক্ৰিয়া বোটেওত দুধ বাজি পকুলিলা মিনিৰে আক্ৰালিক বাতৰি ঘোষণা কৰিলে- কাৰ্ভুলে মোট্টিকৰ বিজল্ট দি । জুলাই মাত্ৰৰ দুই তাৰিখৰ দিনৰ এধাৰ বজাত । কুবৰ বৰ্ণপনি বাছিল । পুৰা দুধমান বজাতে- জাৰু চাউলৰ ওত কেইটামান মাত্ৰ বিজল্ট আনিবলৈ বুলি মৰ্ভ- ককপমাৰলৈ ওলালোঁ । সেই অমদাত কৈলাসপুৰৰ পৰা দ্ৰাষ্ট জিভিজন পোৱাটো অলিম্ভিকত জেৰতে জাশৰ পদকপোৱাৰ দৰে কঠিন আছিল । বিজল্ট ওলাল । নাচি বওমন কেইবা বাৰো জেৰৰ পিছতো মৰ্ভ মোৰ নম্বৰটো নেহেমিলো । শাৰ্ভ মোৰ চকু বওমনৰ একেবাৰে ওপৰৰ বাঁওফালে গ'ল । তিনিটা নম্বৰ লিখা আছিল- দ্ৰাষ্ট জিভিজন...; ০৩২০ । মোৰ বোল নম্বৰ আছিল- ০৩২০ ।

মৰ্ত্ত-গোৰ অগ্ৰত্ব নিতৃত কোণত এক আপোন দৈমিবলি লৈছিলোঁ-
এখন-বহুত্বীয় স্নোবদন পৃথিৱী। সৌন্দৰ্য্যিক লাছেই- আছিল গোৰ-
এই- আপোন বাস্তব হোৱাৰ অসম্ভাৱে মোজ। গোৰ ভাষ্য, জীৱনৰ
বহুত্ব পৰিৱৰ্তন কৰি মৈ গৈছিল অৰ্থ-দিনটোৱে। বি-দিনৰ বাবে।
জীৱনত-এটা-নতুন আপোনে-পোমা-মোলিবলি ধৰিলে।

চেনাৰ্থবাস হায়াৰ ছেকেণ্ডাৰী নাম লগোৱা স্থিৰ হ'ল। জাৰমু
হ'ল-গোৰ জীৱনৰ নতুন এটা অধ্যায়। দ্বিজয়-কোমিষ্ট্ৰী-বিষয়ত
গোৰ-ৰেছ দল আছিল। মৰ্ত্ত হায়াৰ ছেকেণ্ডাৰী পাঠি অকা অসমত
ঘৰৰ আৰ্থিক অৱস্থা একেবাৰে বেয়া হৈ পৰিছিল। মাৰব বাবে
এসাঁড়ে অৱ-অৱ হৈছিল। প্লব কৰ্ত্তে মাজেৰে হায়াৰ ছেকেণ্ডাৰী পাঠ
কৰিলোঁ। ঘদিও-মোটিকৰ দৰে বিজাল্ট তল হোৱা নাছিল। কিতাপ
কিনিবলি-পৰ্ছাৰ অৱ-হোৱাৰ বাবে অকা কৰগৰ্ব-সৈতে বিভিন্ন
অনৈতিক কামত লিপ্ত হৈছিলোঁ। কমায়ে কাম কৰা ছেকেণ্ডাৰীৰ পৰা
স্বাস্থ্যতে অনুমিনিমামৰ পাও-গোৰ হাতেৰে অৱবাহ কৰি মাৰ্চিধাৰ্ছিল

হায়াৰ ছেকেণ্ডাৰী পাঠ কৰিয়েই কোমিষ্ট্ৰীত অনাট লৈ ডেপ্তা-
পাৰ-সিদ্ধান্ত-ল'লোঁ। লাহেবাহে-অচ্-অ-কৰ্তন-আৰু-ডেপ্তাৰি
ইলেক্ট্ৰনিক-প্ৰিন্সিপাল-অৰ-ইনৰণেনি-কোমিষ্ট্ৰী-আৰ্থ-অন-ফিনাৰ
অৱগণিক কোমিষ্ট্ৰী-। জেবি-মাৰ্চ-বিষয়ক-মেকানিচেম-ইত্যাদি
কিতাপৰো-ইত্য-গোক অংগামৰ পৃথিৱীৰ পৰা-আঁওৰাই-অণু-পৰমাণুৰ
এখন-বহুত্বীয় পৃথিৱীলৈ লৈ গৈছিল। অৰ্থ-কিতাপকেইখন-নপঢ়ালৈকে
গোৰ-জীৱনৰ লক্ষ্য বুলিবলি একো-নাছিল; ডিপ্তা-পাঠ কৰি কুল
অগত-মাৰ্চী-চাকৰি-এটা-পালেও-অৰ্থ-। অৰ্থ-কিতাপকেইখনৰ-অণাক-
বোটে-ইটাপে-লৈ-মৰ্ত্ত-বিজ্ঞানৰ-বহুত্ব-পৃথিৱীত-অৰি-দিছিলোঁ।

অগত্ব-প্ৰমাণবাহৰ-বাবে-গৱেষণা-কৰিবলৈ-আগেবিকালি-গোৱাৰ
আপোন-অৰ্থ-ইকমুকাৰ্থ-আকিবলৈ-ধৰিলে। নতুন-বিষয়-আছিল
গোৰ-ক'মিষ্ট্ৰী-। মৰ্ত্ত-এটি-পৰি-গোৰ-ক'মিষ্ট্ৰী-পাঠিবলি-ধৰিলোঁ-কোৱেন-
আৰু-চালুৰ-কিতাপ। আগেকি-পৰা-অৱলৈ-আৰ্থ-সুস্থাই-টাটা
ই-আৰ্থ-ই-অৰ-অণ্ডা-মৈলৈ-বিদ্যতে-গোৰ-অণ্ডা-বাহ-অণ্ড-
মোট-চেনাৰ-দৰ-অৰ্থ-বিষয়-নাম-নতুন-চেনাৰ-অণ্ড-গাঠি-উঠিছিল।
ডিপ্তা-ই-অণ্ড-বহুত্ব-বিজাল্ট-অণ্ড-কৰা-দৰেই-তল। বিজাল্ট-ই-
আছিল-নতুন-অণ্ড-অণ্ড।

মাৰ্চ-ডিপ্তা-পাঠি-বুলি-কোৱাত-দৰ-মাৰ্চ-পণ-বাহ

দিবৰ বাবে উপদেশ দিলে। ইতিমধ্যে ঘৰৰ আৱশ্যক অৱস্থা অতি
 স্পষ্টৰূপে হৈ পৰিছে। ঘৰৰ আঁঠি কেইবিধাও বন্ধকত গ'ল। আঁঠিটো হৈ
 পৰিছে। ঘৰৰ আৱশ্যক অৱস্থা আৰু বেছি উললি নাহি গৈছিল যে
 এনেকুৱা অৱস্থা আগেয়ে হোৱা নাছিল। মোক পঢ়াৰ অৰচ দিবৰ
 বাবে ঘৰত দেউতাকৰ ফুলাৰৰ ব্যৱসায় আৰম্ভ কৰিছিল যিয়ে দেউতাকৰ
 আৱশ্যক ফুলাৰৰ ব্যৱসায় কৰি বোছি ক্ষতি কৰিলে। মই তেনে টেকমাল-
 জীৰ লেবৰেৰী অঁঠিটো পি অঁঠিটো কৰিবলৈ সুবিধা পালো। মানে
 ক'লে - 'পঢ়িবলৈ ঘাৱ ঘাৱি, আঁঠি হৰগ বাধা নিদিওঁ, কিন্তু আমাৰ
 পৰা এক পৰ্য্যাপ্ত নাপায়। নাপায় মানে নাশ্বেষ, ক'ব পৰা দিম।' ময়ো
 অঁঠিৰ ঘৰত পঢ়াৰ বাবে ধৰা নাহি। পুনেত ফেল'শ্বিপ হোৱা টেকাৰে মই
 চলিব লাগিব। 'দৰিদ্ৰ পৰিভ্ৰান্ত জন্ম নোৱাজকলৰ অশ্রম দ্বাৰিত্ব হ'ল
 ঘৰৰ অৱস্থা ঠিক কৰা। ঘৰত মোৰ ওপৰত বিশ্বাস নাহিকিছা হৈছিল যে
 মই চাকৰি কৰিম। মাতৃ-দেউতাকৰ বাবে-বাৰে কেইছিল বোপাৰ-বন্ধকত
 অকা আঁঠিমি নি মূলি দে, আমাক বোলেণ অকা নালাল।

এদিন নিৰ্ভেদ কৰকত অশ্রমত অৰু বিজ্ঞাপন আঁঠি পাৰ্শ্ব দেশৰ
 অশ্রমী গৱেষণা, স্ৰতিষ্ঠান টোটা ইনষ্টিটিউটে অৰু ঘোষণামেলেৰে বিজ্ঞপ্তি
 ছায়েন্সিক আফিচৰ বাবে আবেদন কৰিলোঁ। আশা কৰা নাছিলো যদিও
 এদিন ই-মুঠলৰ ঘোষণা অৰু আছিল মই বাছনি হৈছে। জীৱনৰ অগ্ৰত
 আন অঁঠি সুৰ ল'লে। মৰৰ পাৰ্শ্ব ঘৰত উলল-মামল লাগিল, নালাশিবলো
 কিম্বা কিস্তান দিনৰ আশা অঁঠি পূৰ হৈছে। ইন্টাৰভিউ দিবলৈ ঘাঁওতে মোক
 সুধিছিল পি অঁঠিটো অৰু কিম্বা আশিচা বুলি মোৰ উত্তৰ অঁঠি মই
 ঘৰৰ দ্বাৰিত্ব ল'ব মোজো। চাকৰিটো পালে। এটি আঁঠি অৰু আৰু ঘোষণা
 কৰিলে ঘৰলৈ বুলি অশ্রম চিঠি পিনিলোঁ যিমন্ত মই স্কুমাশুপিকিবা
 টেলিফোনত ক'ব নোৱাৰা আৱেগিক কথাবোৰ লিখিছিলোঁ। অশ্রম মাথৰে
 দৰমহাৰে বৰকৈ অশ্রমজন হোৱা বাবে ম'হাৰল অঁঠি কিনিলাঁ। মালী
 অঁঠিৰ ঘোষণা ঘৰলৈ হাতত অকা টকা হুজুৰ পাৰ্শ্বিত্ব দিলোঁ। মোৰ
 মনৰ ইমানে আনন্দ লাগিছিল যে হুজুৰে হৰহৰকৈ হুজুৰো বাশিছিল।
 এৰু অশ্রমিত মই জীৱনত দুবাৰ পোৱা নাহি।

এনেদৰে মোৰ বিজ্ঞান চৰ্চাৰ গৱেষণা চলি আছিল। ছায়েন্সিক
 -ক আফিচৰ হিচাপে মই ঘোষণা দিয়া বিজ্ঞানটো আছিল ডিপাৰ্টমেন্ট
 অৰু বায়'লজিকেল ছায়েন্স অশ্রমিটো পি অঁঠি। মোৰ গৱেষণাৰ বিষয়
 মই স্লাচমাটোমা অশ্রমীৰবিধে কেম্বৰিক প্ৰেজৰ কেণ্ডৰ ডিওৰলৈ-
 প্ৰেৰণ কৰা অৰু তাল লাভ কৰা, ঘাটে অৱিষ্কৃত-শেষে জ্ঞানেৰে নতুন

শিক্ষানুষ্ঠান-পাৰি আৰ-জাৰুৰ ঘোষণা দিছিল। কেতিয়াবা যদি শিক্ষা
মাগিছে, কেতিয়াবা দাবিলে। কত কৰ্মজাৰুনা তথা কৰ্মজাৰুৰ অমল্যত-অপোন
শেৰ্ষ আঁতজন অবি দিহা নাছিল। বিশ্বৰ অমন জাগৰাৰীৰ বিশ্ববিদ্যালয়ত
শিক্ষানুষ্ঠানৰ পৰিষ্কাৰ বাবে উপস্থিত কৰি তোলাত শেৰ্ষৰ ত্ৰিবিগ অপৰিজীভ।

অপোন প্ৰত্যেককৰেই আছে। জাৰু-অনাওনে জাগৰ-বৰা জাগৰ-
অমাজৰ কোটি কোটি মানুহৰ অমন অপোনবোৰ ঘেন মোৰ কাণত-জাৰু
প্ৰতিষ্ঠানিত থলাই। কুৰুত শুণুতে পুহি বৰা জাগৰা অপোনবোৰৰ পৰাকৰ্মে
মোক ঘেন বিষ্কাই কৈছিল-মোৰো এটা অপোন আছে।

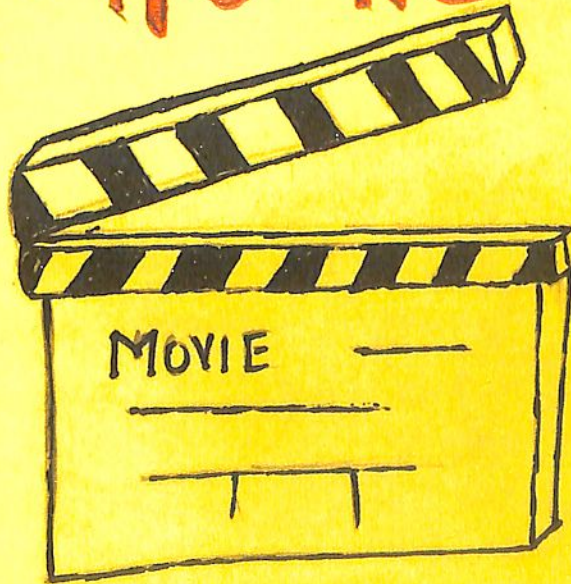
অনুমনত অকগ চৰিত্ৰকৰ্মেই প্ৰিবেগলা পাৰ্ঠকৰ বাৰেই অপোন
ঘেন লাগিব। অনুমনৰ প্ৰিবেগলা জোৰাৰ গলে অনুভব কৰিব পাৰি কেনে
প্ৰতিষ্ঠানকতাৰ জাজতো মানুহে অপোন পুৰতা কৰিব পাৰে। মানুহে
অপোন দেখিব লাগে। অনুমনত দাৰু, কৰ্মৰ্য আদি অনুৰ্বক প্ৰকাশ পাৰ্ঠক।
উপন্যাসখনৰ জাজেৰে মানুহৰ জাৰু-অনুভূতিক অনেতৰে প্ৰকাশ কৰিছে
ঘে, শেৰ্ষবোৰে অদমত চুই ঘাঘ। ষ্মুল জাৰুতৰ জাৰু কৰ্মিনীয়ে
মানুহক জাগৰাৰী ঘাবলে শিৰাৰ্ঠক। জাৰুতৰ জাজতো মানুহে অমন
থব পাৰে।

-- বৰমা বৰা

চতুৰ্থ শাণ্মাসিক-

କଳାକାର

ଆମାନ୍ତୋରା

টেলিভিছ

ফেইল

চলচ্চিত্ৰ হৈছে সাহিত্য আৰু সংস্কৃতিৰ এক এবাৰ নোৱাৰা অংগ। প্ৰত্যেক চলচ্চিত্ৰই সন্মাজ তথা সংস্কৃতিৰ বিভিন্ন দিকৰ লগতেই ব্যক্তিৰ চিন্তা-ধাৰাৰ ওপৰতো বিশেষভাৱে দিক প্ৰতিফলন কৰে। চলচ্চিত্ৰ নিৰ্মাণৰ স্ক্ৰীণ ভেঁটি হৈছে সন্মাজ জীৱন আৰু সংস্কৃতিৰ নানা দিক। চলচ্চিত্ৰৰ জৰিয়তে ব্যক্তি তথা সন্মাজৰ কোনো এক সমস্যাৰ জীৱন্ত ৰূপ দিয়া হয়।

অৰ্থাৎ হিন্দী ভাষাত ৰচিত চলচ্চিত্ৰ সঙ্ঘৰ উত্তৰত অনন্তৰ এখন নতুন চলচ্চিত্ৰ হৈছে অনুৰাগ পাঠকৰ দ্বাৰা ৰচিত টুৱেলভ ফেইল। এই চলচ্চিত্ৰখন স্নোজ কুমাৰ কাৰ্গাৰ বাস্তৱ জীৱনৰ ওপৰত অনুৰাগ পাঠকে ২০২২ চনৰ উপন্যাসৰ ভাৱাৰত নিৰ্মাণ কৰা হৈছে। চৰম দৰিদ্ৰতা আৰু সন্মাজৰ সমস্যা হৈ কেনেদৰে ভাৰতীয় আৰক্ষী সেৱাৰ বিষয়া হোৱা কাৰ্গাৰ কাহিনীটোৰ বিষয়ে ছবিখনত সুন্দৰভাৱে চিত্ৰিত কৰা হৈছে। এই ছবিখনত থকা প্ৰত্যেকটো চৰিত্ৰই এটা নিৰ্দিষ্ট ভূমিকা পালন কৰিছে। যিকোনোটাৰ অবিহনে হয়তো এই ছবিখনে চলচ্চিত্ৰ ৰূপত আটাইতকৈ বেছি বঁটা প্ৰাপ্ত ছবি হিচাপে প্ৰতিফলিত হ'ব নোৱাৰিলে হয়।

উল্লেখ্য আক্ৰান্ত আৰু দৰিদ্ৰতাৰে ভৰি থকা ভাৰতৰ চমুল মানৱ অশ্ৰুত ক্ৰম প্ৰাৰ্থন কৰা

স্নোজ কুম্ভাৰ কাৰ্মা এজন কেৰাণীৰ পুত্ৰ আছিল।
 স্নোজ কুম্ভাৰ কাৰ্মাই পঢ়া বিদ্যালয়খনত জৰ্য়-
 য়ন কৰা কৰলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰী নবলনৰ জোৰত
 পৰীক্ষাগৰুহত উঠাৰ হৈছিল। ঠিক তেনেদৰে
 দ্বাদশ শ্ৰেণীৰ পৰীক্ষা বাবে স্নোজ আৰু তাৰ
 সহপাঠী কৰলেও দ্বাদশ শ্ৰেণীৰ পৰীক্ষাৰ বাবে
 নবলন প্ৰস্তুত কৰিছিল। কিন্তু নতুনকৈ কলনি
 হোৱা আৰক্ষী বিষয়া ডি এছ পি দুয়লু সিং বিদ্যা-
 লয়ত উপস্থিত হৈ নবলন কৰা কৰি দিয়াৰ
 ফলত তাৰ লগতে বিদ্যালয়ৰ কৰলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰী-
 য়ে পৰীক্ষাত অৱতীৰ্ণ হৈ পৰে। এয়াই আছিল
 স্নোজৰ উন্নতিৰ প্ৰথমটো মোজ। দুয়লু সিং এ
 স্নোজক জানদৰে চিনি পোৱা নাছিল যদিও তাৰ
 কৰল স্ননকৈ দুয়লু সিঙে চিনিব পাৰি তাক
 এটা উপদেষ্টা দিলে যে তেওঁৰ দৰে আৰক্ষী
 বিষয়া হ'বলৈ হ'লে নবলন কৰা কৰি
 লাগিব। তেওঁৰ আদেষ্টা অনুসৰিয়েই এবছৰৰ
 পিছত স্নোজ দ্বাদশ শ্ৰেণীৰ পৰীক্ষাত নবলন
 কৰাৰকৈয়ে উঠাৰ হৈছিল। তাৰ প্ৰথম মোজ
 গৈৰ বাট দেখুৱাই দিয়া প্ৰথম ব্যক্তি জনেই
 হ'ল দুয়লু সিং। তাৰ পিছতেই সি ডি এছ পি
 বিষয়া হোৱা লক্ষ্যৰে বি.এ. পঢ়িবলৈ লয়।

গৌৰালিঘৰত পঢ়িবলৈ ওলোৱা সময়ত আই-
 তকে সঞ্চয় কৰা কৰলোমিনি বঁদ তাক দিছিল
 যদিও বাচত গৈ থাকোঁতে সি বাটতেই বঁদমিনি
 হেৰুৱাই পেলাইছিল। তাৰ পিছতেই সি গল্প
 পাঠাইছিল যে চৰকাৰে এমপি পি এছ.চিৰ ফৰ্ম
 ২ৰ পৰীক্ষা তিনি বছৰৰ বাবে কৰা কৰাৰ
 সিদ্ধান্ত লৈ। তেতিয়াই তাৰ আৰক্ষী বিষয়া হোৱা
 সপোন স্বপ্ন হৈ পৰিল। সি দেমা সপোনটো

চক্ৰৰ আগত ঋণ হৈ পৰাত সি জ্ঞান হৈ
 অনাই-বনাই ব্ৰাহ্মত ঘূৰি ঘূৰা দেখি ব্ৰাহ্মৰ ব্ৰহ্ম
 টেচনৰ ব্ৰহ্মতে থকা হোটেলেৰ আলিৰুজনে তাক
 মাৰলৈ বুলি কিবা এটা দিছিল। তেতিয়া সি সি এ
 টি পৰীক্ষাৰ বাবে পাঢ়িবলৈ তথা প্ৰতিগ্ন পাণ্ডক
 লগ পায়। পাণ্ডুৰ দেউতাকে তাক জোৰ কৰি
 দিল্লীত ইট সি এটু টি পৰীক্ষাৰ বাবে প্ৰস্তুতি
 চলাবলৈ কয়।

প্ৰতিগ্নৰ পৰা সি ইট.সি.এটু.টি বিষয়ে
 ভালদৰে জানি আই.সি.এটু. অফিচৰ হ'বলৈ
 বুলি প্ৰতিগ্নৰ সৈতে দিল্লীলৈ যায়। তত স্নোজে
 গৌৰী ভাইয়াক লগ পায়। যিয়ে স্নোজক ব্ৰহ্ম
 আৰু পঢ়া-শুনাৰ যোগান ধৰে। প্ৰথমবাৰৰ প্ৰাৰ-
 ন্তিক পৰীক্ষাত সি ফেইল কৰে যদিও সি গৌৰীৰ
 সহায়ত পুনৰ আৰিভাৱ হয়। সি কোচিং স্কুলৰ
 সন্মুখত প্ৰশ্ন কৰি আফোঁতে আদ্যা পোকাৰ লগ
 পায় আৰু তাই স্নোজত পৰে। তাইও স্নোজক
 ইটপি এ টি পৰীক্ষাৰ বাবে বহুতে সহায় কৰি-
 ছিল। সি এইবাৰ স্নোজ পৰীক্ষাত ব্যৰ্থ হৈ পৰে
 আৰু সি হতাশ হৈ ঘৰলৈ গৈ লগ পায় যে
 তাৰ আইতাকৰ স্নোজ হৈছে। সি পুনৰ পৰীক্ষাত
 উত্তীৰ্ণ হ'বলৈ বুলি কংকল্পবদ্ধ হৈ দিল্লীলৈ উভতি
 যায়। অকস্মাত সি স্নোজ পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হয়
 আৰু জানহাতে আদাইও ইট বি সি এটু.টি পৰীক্ষা
 দিয়াৰ কৰে। কাক্সাংকাৰৰ বাৰ্ডৰ সহায়ত সি
 প্ৰতিগ্নে প্ৰক্সৰ উত্তৰ সততৰে দিয়ে। দুমাহৰ
 পিছত স্নোজে আই সি এটু বিষয়া হোৱাৰ
 বেংক যোগ্যত জৰ্জন কৰি ফলফল ঘোষণা
 কৰা হয়। এবছৰৰ পিছত আই সি এটু বিষয়া
 হোৱা স্নোজে স্নোজৰ আৰক্ষী প্ৰানত ডি.

এছাড়া পি দুম্ভুৰ স্তম্ভক সাজাও কৰি তাক উৎসাহিত
কৰাৰ বাবে বৈন্যবাদ জনায়। অসংখ্যত মনোজ্ঞ
অমদ্যক বিয়া কৰায়।

২০২৩ চনৰ ২৭ অক্টোবৰ তাৰিখে চুৰি
স্বতন্ত্ৰ স্ক্ৰিপ্ট পোৱা টুৱেলছথ ফ্ৰেইল্ডে সন্মানোচক
সকলৰ পৰা ভূয়সী প্ৰাৰ্থনা লাভ কৰে আৰু
যান্ত্ৰিকভাৱেও সফল হয়। ২০ শোৰ্টি বাজেটত
নিৰ্মিত চুৰিমন বিল্ডুৰি ৬৬ শোৰ্টিতকৈ অধিক
উপাৰ্জন কৰে।

- নীলাক্ষী বৰুৱা
দ্বিগুণ সন্মানিত

প্রায়োগিক

সদ্য শিক্ষিত

টোষাৰ কলাত্মক ভাওনা সংস্কৃতি

এই বিনৰ্কায়া পৃথিৱীৰ দৃশ্যমান বা অদৃশ্য কোনো
ভাষাত্মক ৰূপ মিলিৰ অন্তৰ্স্থিত ভাৱ, অনুভূতি
আৰু কল্পনাৰ যি সুন্দৰ, সুনিপুণ আৰু নানকিক
ৰূপত আত্মপ্ৰকাশিত হোৱাকৈই কলা বা মিলন
হোলে। কলা বিস্ময়জনী আৰু আৱেগপূৰ্ণ, কলাই
ন সাজেৰে সকলোকে প্ৰজ্ঞাদীপ্ত কৰি তোলে।
বিশ্ববিখ্যাত দাৰ্শনিক এলবাৰ্ট আইনষ্টাইন আৰু ৰবীন্দ্ৰ-
নাথ ঠাকুৰে কলা সৰ্বজনীন ইংৰাজী ভাষাত সংজ্ঞা
আপৰাইছে -

*Albert Einstein True art is charac-
terized by an irresistible urge in the creative
artist.*

*Rabindranath Tagore - What is Art? is the
response of man's creative soul to the call of
the Real.*

প্ৰাচীন ভাৰতীয় সংস্কৃত সাহিত্যৰ ৬৪ বিধ
কলাৰ বিষয়ে পোৱা যায়। সুকুমাৰ কলা হ'ল
মানুহৰ মনৰ নৈৰ্দ্দৰ্ঘবোৰ আৰু আৱেগ প্ৰকাশ
কৰা সৃষ্টিমূল কলা। যাৰ মূল উদ্দেশ্য জ্ঞান
প্ৰদান কৰা। সেয়েহে সুকুমাৰ কলাৰ প্ৰয়োজন
হৈছে। কলাই মানুহৰ মনত এক বিশেষ আ-
নোড়নৰ সৃষ্টি কৰে। এই কলাৰ জৰিয়তে চাৰুস

আৰু অৱশ্যে দিক্বেৰে সিন্ধীয়ে নিজ অনুভূতি
লালনিকভাৱে উপস্থাপন কৰে ।

স্বত্বপূৰ্ব্ব আঁহনু কাংকৰদেৱে সৰ্বজনমান্য
কলাবিদ । তেওঁৰ একাধাৰে নৰবৈষ্ণৱ বৰ্মৰ প্ৰচাৰক,
সমাজ সংগঠক, গায়ক, নৰ্তক, অভিনেতা, কবি,
চিত্ৰকৰ আছিল । কাংকৰদেৱে অসমীয়া জাতি সাহি-
ত্ৰ সংস্কৃতি নিৰ্মাতা, নৰবৈষ্ণৱ আন্দোলনৰ দ্বাৰা
প্ৰচাৰ আৰু প্ৰসাৰৰ উদ্দেশ্যে থান, নামঘৰ, সঙ্গ-
-নুষ্ঠান প্ৰভৃতি প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল, পৰৱৰ্তী কালত
শুৰুজনাই গীতি, বাদ্য, নৃত্য আৰু নাট্যৰ সৃষ্টি কৰি
পাৰৰ হোজা লোকসকলক আকৰ্ষিত কৰি দৈনন্দিন
সমাজৰ লগত মিল থকাৰে নাট বচনা কৰে ।
সেইধাৰে ২২ বছৰ বয়সতেই ১৩২০ সালত বৈকুণ্ঠৰ
চিত্ৰপট অংকন কৰি বাকৰু "চিত্ৰযাত্ৰা" আওনা
পাৰিৱেশন কৰে । সাহিত্য, সংগীত, কলা, আকৰ্ষৰ
৬৪ বিধ কলা ব্যৱহাৰ কৰি সৃষ্টি কৰিলে ব্ৰজাবৰ্ণী
আমাৰ অংকীয়া নাট । শুৰুজনাৰ ৬৭ন অংকীয়া নাট,
স্বৰ্গদেৱৰ ৬৭ন অংকীয়া সুখুৰা আৰু পৰৱৰ্তী
পৰ্যায়ত প্ৰধানকৈ অসমতে বৰ্তমানৰ আউনীআটি
সমত ৰচিত হোৱা প্ৰধান সাতুভাষা নাটক বৰ্ত-
মানৰ সাতুভাষা নাটসমূহত ৬৪ কলা সংযোজিত
হৈছে ।

অন্যৰূপে চহা গাৱলীয়া সমাজত শুৰুজনাই
আওনা সংস্কৃতিৰ স্বৰ্গভেৰে উজ্জ্বলৰ স্নোত বোৱাই-
ছিল । সেয়েহে আওনা সৰাহ বুলি কলেই প্ৰতিজনৰ
মন উৰ্বৰ পৰা সূৰ্বেলৈ স্পাইছিল অসমৰ আনন্দৰ
স্নোত । শুৰুজনাই সমাজলৈ দি যোৱা এই সুগন্ধ-
কাৰী অৱদান কাংকৰদেৱে অসমীয়া সমাজ জীৱনত
ৰূপে যাউতিঘূৰ্ণীয়া ৰূপত অসমীয়া সমাজ জীৱনত
কোঁঠতি চৰাই আছে । শুৰুজনাৰ সংগীত, সাহিত্য,
৪৬

বৃত্ত, চিত্ৰ আৰু ভাষ্কৰ্য এই পঞ্চকলা কাৰ্য্যকৰণ
লক্ষ্যই আছিল ঐশ্বৰ প্ৰাপ্তি। ভাণ্ডনা অক্ষৰ্মায়া
সংস্কৃতিৰ গৌৰৱময় স্মৰণোৰ্থ।

- বাৰ্ণাস্থিয়া বৰুৱা
দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

কৌতুক

শিক্ষক : বেগনে বন্ধ পাৰিবা কুৱাৰাচোন,
এনে এবিধ বস্তু আছে যাক
বেগন চাব পাৰি যিবিয় নোৱাৰি।

শৰ্ম্ম : চাব বন্ধলৈ বেয়া নাপিছে।

শিক্ষক : বেয়া নাপিবলৈ কি আছে ?

শৰ্ম্ম : চাব আঙোলাৰ বগলখন।

काल

যে প্রভু
এই মানুষজনে
কিমান ঘে মিছা
কথা ক'ব পাৰে কেবল
গেহানেহে জানে....

এই
দুৰ্ভাগিনী হৈ
থাকলৈকে ভাঙ্গা
বেগতিপাত্তা নদিয়া
আন্তি নাই

নীলা খামৰ চিঠি

স্বপ্নস্বপ্ন

আজ্ঞা কৰোঁ আপুনি ডালেই আছে ।
বহুত আগৰেই পৰা বৈ আছিলোঁ আপোনাক কিছু-
স্মান কথা কথলৈ । কিন্তু নোৱাৰিলোঁ । সেইবাবে আজি
হাতত বন্ধনটো ছুনি লৈছোঁ আপোনাক বন্ধন বুলি
ভাষা কৰলো কথা এখন উৰণ বগাকৃত লিখি
আপোনাৰ হাতত মাটি দিগ্ন বুলি । বৰ আশ্বাস
আৰু স্বপ্নেৰে লিখিছোঁ যদি পাৰে তেন্তে অক্ষয়-
স্মান সন্ময় উলিয়াই পাড়িব বুলি আজ্ঞা ৰাখিছোঁ ।
স্বপ্নেৰে ব্যক্ত কৰিব নোৱাৰা হৃদয়ৰ অনুভৱ কিছু-
স্মান এই চিঠিৰ জড়িয়তেই আপোনাৰ ওচৰত
পঠাইছোঁ ।

আৰম্ভণি কেনেদৰে কৰিম একো ভাবিয়েই
পোৱা নাই । সেইবাবে আপোনাক লগপোৱা প্ৰথম
দিনটোৰ পৰাই লিখিছোঁ । আপোনাক লগ পোৱা
আজি চাৰিটা বছৰেই হ'ল । কিন্তু আপোনাক স্নাত
লগাবৰ বাবে এদিনো সাহসেই নহ'ল । প্ৰত্যেক
দিনাই আপোনাক স্নাত লগাব লৈ আৰী মাটৰ
পৰা ঘূৰি আছোঁ । আপুনি স্নাত নিদিব বুলি ।
এনেকৈয়ে স্নাত দিগ্ন বুলি থাকোঁতে থাকোঁতে
কালিলৈ আপোনাৰ ঘোৱাৰ সন্ময়ে আহি পালে ।
স্নাত লগোৱা আজ্ঞাটো আজ্ঞা হৈয়ে থাকি গ'ল ।
আপোনাৰ স্নাত আছে নে নাই নাজানো কিন্তু
স্নাত প্রতিয়াও স্নাত আছে । মোৰ কলেজৰ প্ৰথম
স্নাত প্রতিয়াও স্নাত আছে ।

দিনটোতেই আপুনি আৰু আপোনাৰ লগৰ কেই-
 জনে স্নোক আপোনালোকৰ ওচৰলৈ স্নাতি স্নোক
 পাৰিচয়টো স্নাতি-স্নাতি স্নাতি কৰ দিছিল। সেই-
 দিনা এনেদৰে হঠাৎ স্নোক স্নোক কৰাৰ বাবে
 স্নাই ভয়তে একে কথয়েই নোৱাৰিলোঁ। তথাপিও
 আপুনি এটা হাঁহি স্নাতি ভয় নকৰিবা স্নাতি
 তোমাক কেৱল তোমাৰ পাৰিচয় হে সুবিছোঁ বুলি
 স্নোৱাত স্নোক যৰ লাজ লগিল আৰু স্নাই
 আপোনালোকৰ আগত এটা হাঁহি স্নাতি লৰা-
 লৰিকৈ স্নাতি আছিলোঁ যদিও আপোনাৰ স্নেহিয়া
 গুণ হাঁহি স্নাতিতে বাবে বাবে স্নোক স্নোক
 স্নাতি আছিল। কিয়া আপোনাৰ স্নাতি স্নোক
 স্নোৱা অনুভৱ এটা জাগি উঠিছিল।

সেই প্ৰথম দিনৰ অনুভৱটোৰ বাবে লাহে
 লাহে আপোনাৰ এটা হাঁহি চাবৰ বাবেই স্নোনা
 দিনাই স্নাতি বন্ধ কৰা ছোৱালীজনীয়ে আপোনাৰ
 হাঁহিটো চোৱাৰ আগতেই স্নাতিস্নাতি এটা দুটাকৈ
 বন্ধ কৰি দিওঁ। এনেদৰে চাওঁতে চাওঁতে লাহে
 লাহে প্ৰথম দিনৰ অনুভৱটো জনপোৱালৈ পৰি-
 নত হ'বলৈ আৰম্ভ কৰিলে। আপুনি এইবোৰ
 কথাৰ একে উমান নোপোৱাকৈয়ে আপোনাৰ
 একে কথা নকৰাকৈয়ে আপোনাৰ পৰীৰ্ণাৰে
 জন পাবলৈ বাৰিলোঁ। প্ৰতিটো দিন আপোনাৰ
 এবাৰ দেহাটোৱে স্নোক বাবে এটা আগা হৈ
 থাকে। এনেতে আপোনাৰ স্নোক কথা প্ৰকাশ
 কৰিব যাওঁতে হঠাৎ আপোনাৰ একজনী ছোৱালীৰ
 হাতত বাৰি হাঁহি হাঁহি স্নাতি স্নোৱা দেখিলোঁ
 তাৰ পিছত লগৰ একজনী আপোনাৰ কথা
 সুখীত গল্প পালোঁ যে, সেইগৰাকী আপোনাৰ
 স্নেহিয়া। আপুনি আৰু সেই ছোৱালীজনী বহুত
 আগৰেই পৰা এটা স্নোক স্নোক আছে। সেইদিনা

মোৰ এনেকুৱা অনুভৱ হৈছিল যে চকুৰ সন্মুখত
 মই বচা সকলো অপোন চুৰ-ভাৰ হৈ গলি।
 কলেকৃত নিজকে বহুত ধৈৰ্য্যৰে ৰাখি হোটেলৰ
 ফোণাত নিজকে বন্ধ কৰি কোৱল উদ্ভূপিবলৈ ধৰি-
 লোঁ। নিজক কেনেদৰে বুজাও এখেত জাবিয়েই পোৱা
 নাছিলোঁ। কেনেকৈ কি হৈ গলি মই এখেত উজালৈ
 নাপালোঁ। বগলো বহুত পৰা নাছিলো, কেনেকৈ
 কওঁ মনৰ কথাবোৰ। অকল এটাই অনুভৱ আহি
 এখন জ্ঞান দাপোনৰ দৰে মোক সকলো অনুভৱ
 জাতি পৰিল। কেইবাদিনো এনেকৈয়ে হোটেলৰ
 ফোণাতই পাৰ কৰিলোঁ। তাৰ পিছত নিজকেই
 আইনাৰ আগত ৰাখি বুজাবলৈ ধৰিলোঁ যে,
 এইটো জ্ঞানপোৱা নহয় এইটো জ্ঞানো তেওঁৰ প্ৰতি
 মোৰ আকৰ্ষণহে। জ্ঞানপোৱা জ্ঞানো ইমান সহজে
 হ'ব পাৰে? নাই কেতিয়াও নোৱাৰে। তেওঁৰ প্ৰতি
 যি আছিল সেইয়া মোৰ জ্ঞান নগাছে যি জ্ঞান
 পোৱাতকৈ বহুতই পৃথক। এনেদৰে প্ৰায় প্ৰতিটো
 দিনেই নিজকে বুজাই ক্ষেত্ৰত বুজিব পাৰিলোঁ
 যে, জ্ঞানপোৱাত প্ৰাপ্তি থাকে যিটো জ্ঞান নগাত
 নাথাকে। জ্ঞান নগা সকলোবোৰ সদায় আঁতৰৰ
 পাৰায়েই ঘৰ নগা সেইবোৰক যদি জোৰ কৰি
 নিজৰ কৰিলে হয়টো সেই জ্ঞান নগা বস্তুখিনিয়েই
 ক্ষেত্ৰত এপাত ডাঙৰ অক্ষ হৈ আঘাত কৰিব।
 উদাহৰণস্বৰূপে, যিহেৰে গোলাপ ফুল এপাত দেখি-
 বলৈ বহুত বুনিয়া যাক ফুলৰ ৰাণী বুলি কোৱা
 হয়। কিন্তু এই ফুলৰ ৰাণী জনীক চিহ্নিত যান্ত্ৰে
 বহুত বগুটৰ মোট মাননগীয়া হয়। তাকৈ এই
 ৰাণী জনীক যেনেদৰে আছে তেনেদৰে আঁতৰৰ পৰা
 ঢালে হয়টো সেই বগুটৰ বাবে আঘাত নাপায়।
 ঠিক সেইদৰে আপোনাৰ জোৰ কৰি নিজৰ কথা
 টো কৰাতকৈ আপোনাৰ প্ৰতি থকা সকলোবোৰ

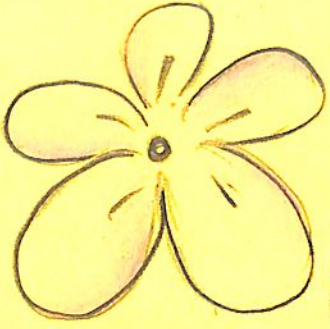
অনুভৱ একপক্ষ কৰি আপোনাৰ সেই বুনীয়া
শাঁহিটোৰ বাবে হৃদয়ৰ এটা কোণত সদায়েই
আপোনাৰ বাবে শ্রী কৰি ৰাখিম। যাৰ উন্নয়ন
ক্ৰেডিটোও কোনোও নোপোৱাকৈ চিৰদিনৰ বাবে।
এনেকৈয়ে আপোনাৰ প্রতি থকা মোৰ অনুভৱখিনি
সমতনে ৰাখি আপোনাৰ স্মৃতিবোৰ এই চিঠিখনতেই
স্মাৰণ নতুনকৈ জীৱনৰ পাতনি স্নেহবলে চৰ্চা
কৰিম। এনেদৰে আপোনাৰ আৰু মোৰ এই যাত্ৰা
ইন্ধানতেই স্মাৰণৰি স্মাৰিছোঁ।

আপোনাক চাঙো এইখিনি কথা কোনো
দিনেই কোৱা নহ'বয়েই। এনেকুৱা নানিচু যেন
হৃদয়টো ক্ৰেডিটোও এইখন চিঠি আপোনাৰ হাতত
দিবয়ে নোৱাৰিম। যদি আপোনাৰ হাতত দিব পাৰোঁ
তেকে বৰ আকাৰে বৈ থাকিম আপোনাৰ
অনুভৱৰ বাবে আৰু এইটো যদি কল্কৰ নহয়
তেকে এখন নাঙু আকাৰত উভুৱাই দিব নদীৰ
কোৱাল সোঁতত।

ইতি

আপোনাৰ

- নীলাঙ্কী বৰুৱা
দ্বিতীয় স্মাৰণিক

অনুভব

একমেঘ

অনুভব এক পৃষ্ঠা

প্রতিজন শিক্ষার্থীৰ জীৱনত তেওঁৰ স্নাতকোত্তৰ-
শিক্ষণ কেৱল এটা শিক্ষানুষ্ঠান হৈ নাথাকে, ই হৈ
নৰে জাৱেদ আৰু সন্দোৰৰ এক সুকীয়া পৃথিৱী।
সোৱৰ বাবেও দুৰ্নীয়াজান স্নাতকোত্তৰ তেনেকুৱাই
এক অনুষ্ঠান। যিদিনা এই স্নাতকোত্তৰ বাবে এই
স্নাতকোত্তৰ প্ৰবেশদ্বাৰাৰে সোমাইছিলোঁ, সেইদিনা
সোৱৰ স্নাতক প্ৰশ্নৰ জংকা আছিল, তাকৈ বেছি
আছিল এক নতুন জগতক জনাৰ কোঁচুহল। আমাৰ
স্নাতকোত্তৰ প্ৰতিগৰাকী অধ্যাপক - অধ্যাপিকাৰ
ছাত্ৰ - ছাত্ৰীৰ প্ৰতি থকা সৰলৈ স্নাতক সন্দায় সুকী
কৰে। যিকোনো কঠিন বিষয় সহজকৈ বুজাই দিয়াৰ
নগতে জীৱনৰ সংস্কাৰ বাবেও তেওঁলোকে আমাক
অনুপ্ৰাণিত কৰে। জানু পাৰিৱেশটোৱে যেন আমাক
সন্দায় কয় - "ইয়াত কেৱল পঢ়া-শুনাই নহয়, গণৰাকী
প্ৰকৃত মানুহ হোৱাৰ শিক্ষা ল'বলৈ আহিছা।" আমাৰ
স্নাতকোত্তৰশিক্ষণ ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অধীনত
কলা, বিজ্ঞান আৰু মানিক্য - এই তিনিওটা ক্ষেত্ৰে
পূৰ্ণাঙ্গ অনুষ্ঠান। ডিব্ৰুগড় জিলাৰ এই তৈল কাৰীৰ
ব্যস্ততাৰ সাক্ষত সাক্ষিৰ এক সৰ্বসামুখ্য আমাৰ
এই স্নাতকোত্তৰশিক্ষণ ২০৬২ চনৰ পৰাই জাৰ
সোৱৰ বিনাই আহিছে।

কেৱল স্নাতকোত্তৰ চাবিবেৰৰ সাক্ষতে
আমাৰ শিক্ষা জাৰ নহয়। দুৰ্নীয়াজান স্নাতকোত্তৰ

বিশ্বাল প্ৰশ্নাগাৰৰ সৈতে কিতাপৰ সুব্যয়, এন.চি.চি.
 ৰ সৈতে অনুশাসন আৰু কৰ্জা-স্বাংস্কৃতিক ব্যৱস্থাৰ
 সৈতে উন্নত-স্বাংস্কৃতিক পৰিৱেশ লগতে এই মহাবিদ্যা-
 লয়ত ২০২৬ বৰ্ষৰ জানুৱাৰী মাহৰ ২৮ তাৰিখৰ
 পৰা ৩১ তাৰিখলৈ চাৰিদিনীয়া কাৰ্যসূচীৰে সুৰ মন্থা-
 -ৱসৰ পালন কৰা হয়। এই সুৰ মন্থাৱসৰত ৭৫
 মন মহাবিদ্যালয়ে অংশগ্ৰহণ কৰিছিল। এই
 কল্লোয়োৰ মিলিত আশাৰ দুৰ্গীয়াজান মহাবিদ্যালয়।
 আশাৰ শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকলৰ মৰম আৰু সঠিক
 দিক-নির্দেশনাই আশাৰ প্ৰতিটো ভোক্তাৰে সাহস
 দিয়ে।

অইন ইন্ডিয়া নিমিত্তেৰ দৰে দেশৰ এক
 অগ্ৰণী উদ্যোগৰ সান্নিধ্যত থকাৰ বাবে আশাৰ
 কল্লোয়ো এক সুৰ্গীয়া মৰ্যদা লাভ কৰিছে। আশাৰ
 আশাৰ বহুতো ককাইদেউ-বাইদেউ আৰু দেশ-
 বিদেশত, চহৰ-নগৰত প্ৰতিষ্ঠিত হৈ কল্লোয়োৰ
 নাম উল্লেখ কৰিছে। সেইসকলক আদৰ্শ
 হিচাপে লৈয়েই আশাৰ আশুৱাই যাব বিচাৰোঁ।
 দুৰ্গীয়াজান মহাবিদ্যালয়ে অহাৰ পিছত মোৰ
 আশুৱিস্বাস বহুত বাঢ়িছে।

আজি এই এই মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰক্ৰী
 চাৰী হিচাপে লৈয়েই আশাৰ অনুভৱ কৰোঁ। দুৰ্গীয়াজান
 মহাবিদ্যালয় কেৱল শিক্ষা গ্ৰহণৰ স্থান নহয়,
 ই আশাৰ ব্যক্তিগত জীৱনৰ এক কৰ্মস্থান। এই
 আশা কৰোঁ, আশাৰ এই প্ৰিয় মহাবিদ্যালয়খনে
 ভৱিষ্যতেও এনেদৰেই জ্ঞানৰ পোহৰ বিন্দু
 আশাৰ অক্ষয়লৈকে জৌৱায়িত কৰি থাকিব।
 - নৰনাথ গগৈ
 দ্বিতীয় স্বাক্ষৰিক

ਬਾਬਾ ਬਾਦ

